

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИБОРАХ

Питання, висновки та перспективи

А. Дріза Маурер, експертка Ради Європи (юристка)

26 травня 2020 року

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Огляд цифрових технологій, які використовуються у виборчому циклі

(дослідження для Європейського комітету з питань демократії та врядування Ради Європи (CDDG))

Огляд цифрових технологій

■ «виборчий цикл» vs «цифрове рішення»

- Регулювання використання цифрових технологій під час виборів з точки зору «виборчого циклу»
- Використання цифрових технологій під час певних моментів у процесі/циклі може вплинути на його інші елементи
- Деякі важливі питання є наскрізними: захист даних, кібербезпека, співпраця з приватним сектором
- Знання та розбудова спроможностей: співробітники ЦВК, парламент...

Огляд цифрових технологій

■ Диджиталізація документів та процесів

- Електронна реєстрація, електронна ідентифікація виборців, електронне голосування, електронний підрахунок, статистика...
- Питання: відповідність конституції; безпека; досягнення цілей vs досягнення формальної рівності

■ Біометрія

- Унікальна ідентифікація та запобігання багаторазовому голосуванню
- Питання: наскільки унікальними та незмінними є біометричні характеристики; чи легко та швидко їх збирати та використовувати; чи є таке їх використання прийнятним для виборців; чи є це безпечним?

■ Блокчейн

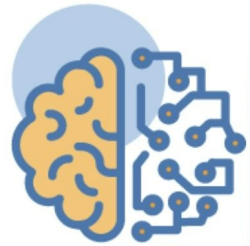
- Децентралізація, прозорість та незмінність виборчих даних і процесів
- Питання: таємниця голосування, неоприлюднення проміжних результатів, безпека, зручність у користуванні, дотримання принципу «один виборець – один голос»...

Огляд цифрових технологій

■ Хмарні обчислення

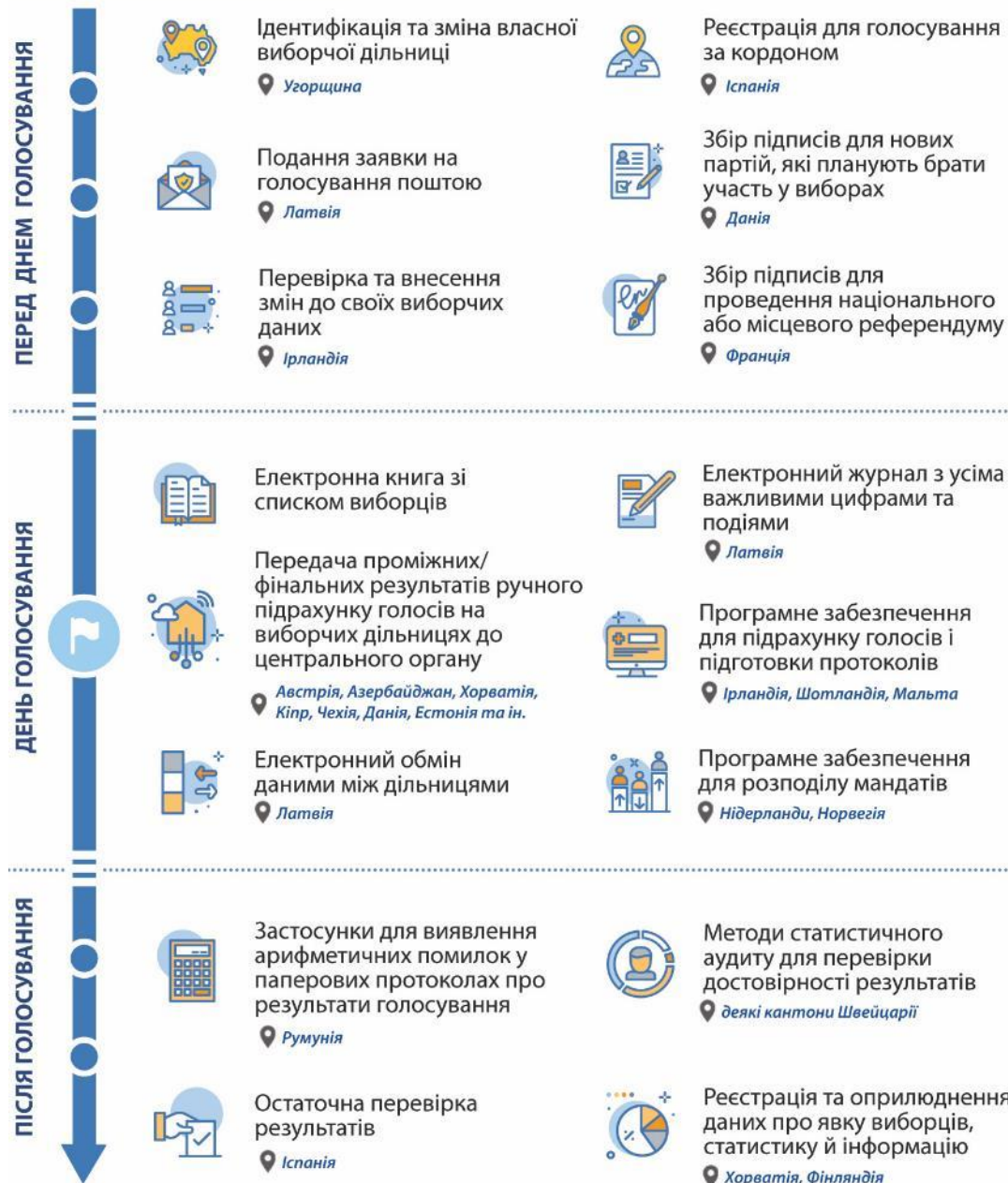
- Перенесення пов'язаних з виборами ІТ-служб у хмару?
- Питання: безпека; секретність; підзвітність; сумісність; криміналістична експертиза

■ Штучний інтелект

- Пряме та непряме використання ШІ на виборах? Тренування, навчання, добування інформації?
- Питання: доступність і якість даних для навчання; (не)можливість пояснення деяких рішень ШІ vs прозорість демократичних процесів прийняття рішень; підзвітність; ШІ може бути використано для атак і/або захисту пов'язаних систем

Приклади цифрових процесів та послуг, що використовуються у виборчому циклі

Розроблення нормативно-правової бази щодо цифрових технологій, які використовуються у виборчому циклі

(дослідження в рамках виборчого проєкту Ради Європи в Україні)

Нормативно-правова база

■ Міжнародні правові стандарти у сфері виборів

- Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Європейська конвенція з прав людини, Хартія основних прав ЄС
- Авторитетні тлумачення, прецедентне право, політичні зобов'язання
- «М'яке право», зокрема, Кодекс належної практики у виборчих справах Венеційської комісії; Рекомендація Ради Європи CM/Rec(2017)5 щодо стандартів для електронного голосування; дослідження та оцінка діючих норм (наприклад, спільні документи ОБСЄ та Венеційської комісії)

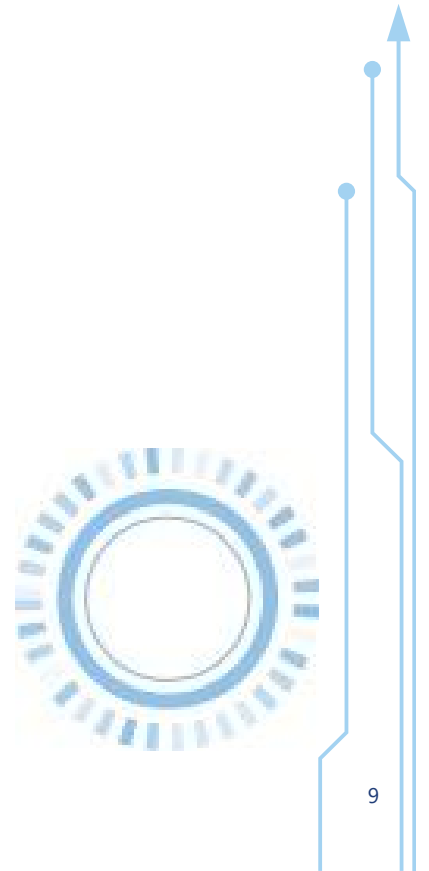
■ Міжнародні правові стандарти у сфері нових технологій

- Конвенція 108+ Ради Європи, Загальний регламент захисту даних ЄС, Будапештська конвенція Ради Європи про кіберзлочинність...

■ Настановчі документи «м'якого права» та збірки належних практик щодо виборів

Нормативно-правова база

- Питання до регулятора
 - Визначення проблеми
 - Цілі та завдання
 - Переваги та недоліки
 - Підхід «Виборчий цикл»
 - Міжгалузевий підхід
 - Незалежне рішення
 - Необхідність, форма та рівень регулювання
 - Зміст регулювання

Нормативно-правова база

■ Декілька висновків

- Докладні положення, які трансформують конституційні принципи у вимоги щодо управління цифровими технологіями
- Визначення проблеми та встановлення «нейтральних щодо рішення» цілей та завдань
- Розуміння та періодичне оцінювання переваг і недоліків використання технологій
- Передбачення відповідних нормативних рамок, ресурсів та часу для дійсно мультидисциплінарної роботи
- Регулювання наскрізних питань, таких як захист даних, кібербезпека, прозорість, роль приватного сектору
- Зрозумілість і практичність рішень впливають на їхню безпеку; прозорість є частиною заходів безпеки
- Довіра є передумовою впровадження цифрових рішень
Довіра ґрунтується на прозорості рішень і незалежній перевірці результатів

Дослідження Ради Європи «Цифрові технології у виборах: питання, висновки та перспективи» було презентовано 26 травня 2020 року під час засідання робочої групи Центральної виборчої комісії із впровадження новітніх інформаційних технологій у виборчий процес загальнодержавних та місцевих виборів за підтримки проєкту Ради Європи «Підтримка прозорості, інклюзивності та чесності виборчої практики в Україні», що впроваджується в рамках Плану дій Ради Європи для України на 2018 – 2021 роки.